

УДК 811.111.81'37.81'42

DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863/66-1-17>

Андрій БОШКОВ,

orcid.org/0000-0002-7675-9668

*аспірант кафедри перекладу і теоретичної та прикладної лінгвістики,
асистент кафедри германської філології та методики вкладання іноземних мов
Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет
імені К.Д. Ушинського»
(Одеса, Україна) *Boshkov.AV@pdpu.edu.ua**

Ангеліна ДЕМЧУК,

orcid.org/0000-0003-0894-1684

*кандидат філологічних наук, доцент,
доцент кафедри германської філології та методики викладання іноземних мов
Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет
імені К.Д. Ушинського»
(Одеса, Україна) *angelinushka12@yahoo.com**

АНГЛІЙСЬКОМОВНА ВЕРБАЛІЗАЦІЯ ПОНЯТІЙНОГО СКЛАДНИКА КОНЦЕПТУ «PANDEMIC» В МАС-МЕДІЙНОМУ ДИСКУРСІ

Стаття присвячена дослідженню вербалізації понятійного складника концепту «pandemic» в мас-медійному дискурсі. Особлива увага зацентовано на розгляді лексичного наповнення понятійних ознак концепту «pandemic» в англомовному мас-медійному дискурсі. Коронавірусна інфекція COVID-19, якій притаманні такі особливості, як швидке розповсюдження та охоплення усіх сфер людського життя, призвела до переосмислення явища пандемії, яке вийшло поза рамки суто медичного вжитку й набуло нового лінгвістичного наповнення, що в свою чергу, зумовило потребу у розгляді феномену пандемії як самостійного концепту. Понятійні ознаки концепту були виокремлені та проаналізовані із використанням програми AntConc. Матеріалом дослідження слугували 300 англомовних статей, присвячених пандемії коронавірусу, опублікованих на веб-сайтах таких періодичних видань, як BBC News, Daily Mail, Daily Mirror, The Guardian, The Independent, The Times, The Washington Post, в період з лютого 2020 по січень 2023 рік.

У результаті дослідження було виокремлено як основні концептуальні ознаки досліджуваного феномену пандемії, так і додаткові, які не зафіксовані в лексикографічних джерелах, зокрема «превентивні заходи з боротьби з пандемією» та «причини виникнення пандемії».

Частотний аналіз дозволив встановити частиномовну парцеляцію лексичних одиниць, що наповнюють зміст понятійних ознак концепту «pandemic», серед яких провідну роль відіграють іменники, що використовуються на позначення назв хвороби, що викликали пандемію, ступеня важкості хвороби, способів її передачі та діагностики. Дієслова переважно використовуються для номінації шляхів передачі хвороби, раптовості її виникнення та розповсюдження. Відповідно, прикметники виявилися типовими засобами вербалізації таких ознак, як широта розповсюдження пандемії, детальність та патогенний характер.

З'ясовано, що понятійні ознаки концепту «pandemic» в англомовному мас-медійному дискурсі репрезентовані більшою кількістю вербалізаторів, у порівнянні з лексикографічними джерелами, що пояснюється специфікою зазначеного дискурсу, зокрема його спрямованістю на відображення актуальної соціальної дійсності, інтерпретація якої реалізується за допомогою різноманіття відповідних мовних засобів.

Ключові слова: *вербалізація, концепт, лексична одиниця, мас-медійний дискурс, пандемія, понятійна ознака.*

Andrii BOSHKOV,

orcid.org/0000-0002-7675-9668

*Graduate student at the Department of Translation and Theoretical and Applied Linguistics,
Assistant at the Department of Germanic Philology and Methods of Teaching Foreign Languages
South Ukrainian National Pedagogical University named after K.D. Ushynsky
(Odesa, Ukraine) Boshkov.AV@dpnu.edu.ua*

Angelina DEMCHUK,

orcid.org/0000-0003-0894-1684

*Candidate of Philological Sciences,
Associate Professor at the Department of German Philology and Methods of Teaching Foreign Languages
South Ukrainian National Pedagogical University named after K.D. Ushynsky
(Odesa, Ukraine) angelinushka12@yahoo.com*

ENGLISH-LANGUAGE VERBALIZATION OF THE “PANDEMIC” CONCEPT NOTIONAL COMPONENT IN MASS MEDIA DISCOURSE

The article is devoted to the research of the verbalization of the “pandemic” concept notional component in the mass media discourse. A special attention is focused on the study of the lexical content of the “pandemic” concept notional features in the mass media discourse. The emergence of Covid-19, characterized by rapid spreading and impact on all spheres of human life, resulted in reinterpretation of the pandemic phenomenon which went beyond the scope of purely medical usage and acquired a new linguistic content. This fact enables the necessity to study this phenomenon as an independent concept. The conceptual features of the “pandemic” concept have been analyzed on the basis of 300 articles devoted to the pandemic problem, selected from the websites of BBC News, Daily Mail, Daily Mirror, The Guardian, The Independent, The Times, and The Washington Post in the period from February 2020 to January 2023, and processed by the AntConc concordancing programme.

As a result of the study, there have been determined the main conceptual features of the pandemic phenomenon, as well as additional conceptual features that are not presented in the lexicographic sources, in particular, “preventive measures used to combat pandemic” and “causes of the pandemic”.

The quantitative analysis of the word usage frequency show that in the English mass media discourse the nouns prevail to indicate the name of the disease that caused the pandemic, the degree of severity, the methods of its transmission and diagnosis. The verbs are predominantly used to nominate the ways of disease transmission, the suddenness of its emergence, and its spread. Accordingly, the adjectives are typical verbalizers of such notional features as the breadth of the pandemic spread, its lethality, and pathogenic nature.

The research findings allow concluding that the lexical implementation of the “pandemic” concept notional features in the mass media discourse is wider comparatively to the lexicographic sources, which is due to the specific character of the mass-media discourse, its focus on social reality that is interpreted by means of various appropriate language means.

Key words: *verbalization, concept, lexical unit, mass media discourse, pandemic, notional feature.*

Постановка проблеми. Кінець ХХ – початок ХХІ століття відзначається активізацією досліджень проблеми мовної концептуалізації дійсності та її складових, серед яких неабияку актуальність набуває вивчення концептів, їх вербалізації в різних типах дискурсу. Вивчення концептів, їхньої структури та змісту, їх мовної репрезентації та дискурсивної реалізації дозволяє встановити найбільш релевантні ознаки того чи іншого концепту для певної етнокультури, простежити специфіку його інтерпретації у свідомості людини.

Наприкінці 2019 року більшість країн світу зіткнулися з однією з найбільш смертоносних пандемій, яка колись існувала на планеті Земля, пандемія COVID-19. Вперше з’явившись в провінції Вухань, Китай в грудні 2019 року коронавірусна інфекція COVID-19 поступово охопила прилеглі країні азійського континенту і вже в

березні 2020 року Всесвітня організація охорони здоров’я визнала її статус пандемії. З виникненням COVID-19 та її швидким розповсюдженням по планеті сталося переосмислення явища пандемії, яке вийшло поза рамки суто медичного вжитку й набуло нового лінгвістичного наповнення, у першу чергу через актуалізацію медичних термінів у текстах англійськомовного мас-медійного дискурсу, де концепт «pandemic» набуває зовсім іншого лінгвального вираження. Все зазначене вище вказує на необхідність вивчення даного феномену, його розгляду як самостійного концепту. Об’єктом нашого дослідження є концепт «pandemic», а предметом – англійськомовна вербалізація понятійного складника концепту «pandemic» в мас-медійному дискурсі.

Аналіз останніх досліджень. Дослідженню вербалізації концептів в мас-медійному дискурсі

присвячено праці багатьох вчених. Зокрема, вчені Н. Долусова, К. Красницька, Н. Степанюк досліджували глобальне явище *coronavirus* як новий концепт в англomовній лінгвокогнітивній картині світу (Красницька, Степанюк, Долусова, 2020). М. С. Маланюк вивчала лінгвістичну специфіку медичних термінів як засобів актуалізації концепту COVID-19 в англomовному епідеміологічному дискурсі (Маланюк, 2021). В. Д. Савватєєва виокремила та проаналізувала способи вербалізації концепту «*deadly virus*» у медіа-дискурсі (Савватєєва, 2015). І. М. Серебрянська визначила специфіку дискурсивної реалізації концепту «освіта» в мас-медійному та науковому дискурсах (Серебрянська, 2019). Вчений О. Ю. Омельчук зосереджував увагу на дослідженні лексико-семантичної специфіки вербалізації концепту «*lie*» в медіадискурсі (Омельчук, 2017). А. Е. Вербицька вивчала концепт «*distress/дистрес*» в англomовному медіадискурсі у когнітивно-комунікативному аспекті (Вербицька, 2018). Вчена Є. В. Саранюк розглядала структуру концепту «*glamour*» та засоби його вербалізації в сучасному англomовному мас-медійному дискурсі (Саранюк, 2017).

Незважаючи на наявність великої кількості досліджень, присвячених проблемі вербалізації концепту, досі не було здійснено жодної спроби опису основних засобів вербалізації понятійного складника концепту «*pandemic*» в мас-медійному дискурсі.

Мета статті – виокремити та проаналізувати основні засоби вербалізації понятійного складника концепту «*pandemic*» в англomовному мас-медійному дискурсі.

Виклад основного матеріалу. Для виокремлення засобів вербалізації понятійного складника концепту «*pandemic*» в англomовному мас-медійному дискурсі та для аналізу кількісних даних у нашому дослідженні було використано програму AntConc. Корпусом дослідження слугували 300 англomовних статей, присвячених пандемії коронавірусу, опублікованих на веб-сайтах таких видань, як BBC News, Daily Mail, Daily Mirror, The Guardian, The Independent, The Times, The Washington Post, в період з лютого 2020 по січень 2023 року. Загальний об'єм текстового матеріалу склав 799 сторінок.

На початковому етапі дослідження було проаналізовано семантику лексеми *pandemic* із залученням лексикографічних джерел як тлумачних, так і галузевих словників, а також аналіз синонімічного ряду імені концепту (Бошков, Демчук, 2021).

У ході аналізу дефініцій у тлумачних і галузевих словників, а також синонімічного ряду

лексеми *pandemic* було виокремлено основні понятійні ознаки концепту «*pandemic*»: наявність хвороби, що спричинена вірусом, бактеріями та іншими мікроорганізмами та характеризується специфічними ознаками та симптомами; ступінь важкості хвороби; локалізація хвороби (тіло, розум); раптовість виникнення; патогенний характер; контагіозність; тривалість; сезонність; способи передачі (повітряно-крапельний, контактний, через кров, статевий, пренатальний, рановий, харчовий), способи діагностики хвороби (збір анамнезу для дослідження хвороби, її лабораторні та радіографічні дані), зменшення, порушення функції життєдіяльності людини.

Розглянемо засоби вербалізації понятійних ознак концепту «*pandemic*» в англomовному мас-медійному дискурсі.

Концептуальна ознака «*наявність хвороби, що спричинена вірусом, бактеріями та іншими мікроорганізмами та характеризується специфічними ознаками та симптомами*» представлена наступними лексичними одиницями: *COVID (1784 слововживань)*, *pandemic (1067)*, *coronavirus (570)*, *COVID-19 (494)*, *disease (214)*, *Omicron (187)*, *flu (134)*, *coronavirus pandemic (80)*, *Sars (47)*, *epidemic (30)*, *pandemics (27)*, *Delta variant (21)*, *endemic (19)*, *fever (19)*, *illnesses (18)*, *XBB (16)*, *Ebola (15)*, *influenza (14)*, *contagion (8)*, *the Black Death (8)*, *plague (8)*, *coronaviruses (6)*, *SARS-COV-2 virus (6)*, *cholera (4)*, *epidemics (4)*, *corona (3)*, *norovirus (3)*, *Kraken (3)*, *smallpox (2)*, *Alpha wave (1)*, *the Wuhan virus (1)*, *Orthrhus Covid variant (1)*.

Як бачимо, найбільш вживаними лексичними одиницями на позначення концептуальної ознаки «*наявність хвороби, що спричинена вірусом, бактеріями та іншими мікроорганізмами та характеризується специфічними ознаками та симптомами*» виокремленими за допомогою програми AntConc є: *COVID (1784 вживань)*, *pandemic (1067)*, *coronavirus (570)*, *COVID-19 (494)*, що обумовлено, передусім, актуальністю пандемії коронавірусу, яка виникла наприкінці 2019 року в Китаї і поступово розповсюдилась по всьому світу вплинувши на всі сфери життєдіяльності людини. Лексема COVID-19 є аббревіатурою, що утворена з перших букв слів COrona-Virus-Disease, а цифра 19 уточнює рік появи першої коронавірусної інфекції, що була зафіксована у пацієнтів з Китаю.

Наведемо приклади репрезентації концептуальної ознаки «*наявність хвороби, що спричинена вірусом, бактеріями та іншими мікроорганізмами та характеризується специфічними ознаками та симптомами*», в мас-медійному дискурсі:

1) «*At least 125,000 patients have been infected and 4,000 have died worldwide since the outbreak began last December; and the virus has been spreading between humans in four continents since February 28, according to the World Health Organization*» (Daily Mail); 2) «*The United States is finally “out of the full-blown explosive pandemic phase” that has led to nearly 1 million deaths from covid-19 and more than two years of suffering and hardship, Anthony S. Fauci, President Biden’s chief medical adviser, said Wednesday*» (The Washington Post); 3) «*The most reported symptoms of the original strain of Omicron are much like a cold, especially in people who’ve been vaccinated. This would include running noses, sneezing and sore throats, as opposed to the original strain of the virus which generally led to fever, coughs and a loss of taste or smell*» (The Independent).

З наведених прикладів бачимо, що дана концептуальна ознака вербалізується за допомогою іменників *COVID-19, virus, pandemic, outbreak*. Наявність статистичних даних зараження коронавірусною інфекцією підкреслює серйозний характер захворювання та високий рівень летальності. Крім цього, автори англійських статей звертають увагу на широту розповсюдження пандемії та її летальний характер, який є причиною смертей мільйона людей по всій території США та світу. Лексеми *suffering, hardship*, що представлені в другому дискурсивному фрагменті номінують психологічний стан населення країн, які опинились в складних умовах борячись з наслідками пандемії. В останньому дискурсивному фрагменті перераховуються основні симптоми різновиду коронавірусу Омікрону до яких зараховують: закладеність носа, чхання, біль у горлі, кашель, втрата смаку та нюху.

Ознака «ступінь важкості хвороби» вербалізується в мас-медійному дискурсі наступними лексичними одиницями: іменниками: *lethality (5), fatality (4), severeness (1), severity (10)*; прикметниками: *lethal (11), devastating (19), fatal (10), deadly (42), virulent (8)*; словосполученнями: *severe disease (17), serious disease (3)*.

Наприклад: 1) «*The WHO’s director general said he was “very concerned over the evolving situation in China, with increasing reports of severe disease*» (BBC News); 2) «*We’re still at risk of this pandemic generating a variant that would be even more transmissible and even more fatal*» (The Independent); 3) «*Bill Gates has warned that we might not have seen the worst of the Covid pandemic and that a more deadly variant of the virus could emerge*» (Daily Mail); 4) «*March 22 would be postponed and hotels and other private businesses will meanwhile*

be requisitioned by the state in order to help treat sufferers of the lethal virus» (Daily Mail).

В даних дискурсивних фрагментах вбачаємо, що пандемія, яку викликала коронавірусна інфекція характеризується високим рівнем летальності та зараженості.

За допомогою програми AntConc було встановлено найбільш частотну лексичну одиницю на позначення ознаки «ступінь важкості хвороби»: прикметник *severe* (78 випадків вживання), що вказує на серйозність захворювання, що викликано коронавірусом. В мас-медійному дискурсі дана лексична одиниця вживається у словосполученні *severe disease*: «*However, he noted that protection against severe disease is still high across the population and Omicron remains dominant, so hospitalisations should be ‘nowhere near as bad as last year*» (Daily Mail). З даного прикладу стає очевидним, що Омікрон, як штам коронавірусу, характеризується високою ступеню важкості, домінує серед інших штамів та загрожує новою хвилею пандемії.

Наступна ознака «локалізація хвороби» актуалізується в медіадискурсі за допомогою таких лексичних одиниць, як *brain (60), gut (10), kidneys (6), skin (6), liver (5), tissues (4)*. В дискурсивних фрагментах: 1) «*A recent medical study of recovered Covid patients’ stool samples has discovered that the coronavirus can remain in your gut for seven months - leading scientists to argue that the virus can survive for months in hidden viral “reservoirs”*» (Daily Mirror); 2) «*“[Covid] does cause problems with a variety of organs in the body, including the brain and our cognitive function and our psychological health,” he said*» (Daily Mirror); 3) «*Her kidneys failed two days later, said Amanda, who believes Covid “destroyed” both of her daughter’s kidneys and made the severeness of her condition escalate*» (Daily Mirror) концептуальна ознака «локалізація хвороби» вербалізується лексичними одиницями, що номінують органи (*gut, brain, kidneys*) уражені вірусом, внаслідок чого порушуються їх основні функції.

Концептуальна ознака «раптовість виникнення» представлена іменниками: *outbreak (104), surge (79), spike (35), spreading (29)*; дієсловами: *to soar (5), to sweep (4), to run rampant (1)*; прикметниками: *widespread (23), sudden (17), soaring (16), rampant (4)*.

Найбільш частотними лексемами виявились лексеми *outbreak* (104 слововживання) та *spike* (79 слововживань).

1) «*At least 125,000 patients have been infected and 4,000 have died worldwide since the outbreak*

began last December, and the virus has been spreading between humans in four continents since February 28, according to the World Health Organization» (Daily Mail); 2) «White House chief medical adviser Dr Anthony Fauci has warned that Covid-19 cases in the US are likely rise, as Europe experiences a spike in reported infections from a more contagious form of the Omicron variant» (The Independent).

В даних прикладах лексеми *outbreak* та *spike* номінують швидкість та раптовість виникнення пандемії, іменник *spreading* та прикметник *worldwide* підкреслюють просторові рамки розповсюдження коронавірусу, в даному випадку – по всьому світу.

Ознака «патогенний характер» об'єктивується в мас-медійному дискурсі за допомогою таких лексичних одиниць: іменників *virus* (498), *infection* (207), *infections* (163), *viruses* (48), *pathogens* (14), *infectiousness* (3), *bacteria* (1); дієслів *to infect* (16); прикметників *infectious* (63), *viral* (35).

Наприклад: 1) «*But the Biden administration has struggled with a population that has refused to take the pandemic seriously, and been accused of failing to take it seriously itself, while the virus spreads, mutates and threatens to evade the tools to combat it» (The Independent); 2) «In places in the country where boosting rates are much lower, where the infection is starting to spread more, I am absolutely concerned that we're going to see, unfortunately, we may see more serious illness,» he said» (The Independent); 3) «*Studies have shown the Omicron variant to be more infectious but less virulent than past strains of Covid-19» (Daily Mail); 4) «It's because so many of us now have the protection that vaccine gives us. If that drops, then Covid will take advantage of that and start to infect even more people than it already is» (BBC News).**

В даних дискурсивних фрагментах концептуальна ознака «патогенний характер» вербалізується за допомогою таких лексичних одиниць як: іменник *the virus*, де означений артикль *the* номінує конкретний вид вірусу, який є причиною виникнення пандемії; іменник *infection*, прикметник *infectious* та дієслова *to infect*.

В першому дискурсивному фрагменті автор статті звертає увагу на здатність вірусу до мутації та його стійкості до механізмів, які влада використовує для боротьби з ним. В четвертому фрагменті дієслово *to infect* підкреслює патогенний характер хвороби, здатність вірусу передаватись від однієї особи до іншої. Крім цього, в даних дискурсивних фрагментах фіксуємо наявність таких лексичних одиниць, як *protection*, *boosting rates*, *vaccine*, які, в свою чергу, номінують додаткову концепту-

альну ознаку «превентивні заходи для боротьби з пандемією», яка не була представлена в лексикографічних джерелах.

Концептуальна ознака «контагіозність (зараженість)» актуалізується іменниками *contagions* (1), *contagiousness* (1) та прикметниками *contagious* (13), *communicable* (4): 1) «*It is believed that the uptick in cases is due primarily to more contagious variants, for example B.1.1.7, the UK variant, coupled with less cautious behaviors,» state health commissioner Judy Persichilli said on Wednesday» (Daily Mail); 2) «Depending on their contagiousness and numbers, undetected cases can expose a far greater portion of the population to virus than would otherwise occur» (Daily Mail); 3) «*The risk of the rapid spread of such contagions from animals has been boosted by our relentless encroachment into the world's forests and jungles, where we increasingly come into contact for the first time with unknown viral killers that have been evolving and incubating in wild creatures for millennia» (Daily Mail).**

Дані дискурсивні фрагменти підтверджують, що сучасна пандемія, яку викликала коронавірусна інфекція, характеризується високим ступенем контагіозності. Крім цього, в останньому прикладі виокремлюємо додаткову ознаку концепту «причини виникнення пандемії», що репрезентована словосполученнями *encroachment into the world's forests, come into contact with viral killers*, які номінують можливі причини виникнення пандемії.

Наступна ознака «тривалість хвороби» вербалізується в мас-медійному дискурсі словосполученнями *Long Covid* (151), *lingering symptoms* (3), *long time* (1): 1) «*Long Covid, its equally unwelcome offspring, is a lesser threat, but is proving harder to pin down. Doctors are clear that it is widespread – yet are not sure how common it is, or how to respond» (The Guardian); 2) «Covid can continue to affect you in certain ways even after a person has had the virus. Some people have reported strange lingering symptoms like headaches and feeling as though their head is being pressured» (Daily Mirror); 3) «*For others, symptoms have stayed around and they are still suffering the effects. Some Covid symptoms can linger for a long time and have strange effects» (Daily Mirror).**

З наведених прикладів бачимо, що коронавірусна інфекція характеризується довготривалістю, симптоми можуть простежуватись у людини протягом доволі великого проміжку часу. Якщо ці симптоми зберігаються більш ніж 12 тижнів, то у людини розвивається «Long Covid» (тривалий Covid). Цей термін вперше з'явився в соціальних мережах наприкінці 2020 року, коли одна із паці-

енток оприлюднила допис з хештегом *Long Covid* із описом власних симптомів, а вже через декілька місяців цей термін поступово закріпився в засобах масової інформації.

Концептуальна ознака «сезонність захворювання» актуалізується в мас-медійному дискурсі переважно лексичними одиницями на позначення пор року – осені та зими, оскільки в даний період організм людини почуває нестачу вітамінів і стає більш вразливим до хвороби: *autumn Covid* (1), *autumn disease* (1), *winter Covid* (1), *winter surge* (2), *winter vaccination* (2), *winter case* (1), *winter season* (1). Наведемо приклади: 1) «*Boosters are really about individual protection and future-proofing for autumn disease resurgence, given global vaccine supplies,*» they said» (The Guardian); 2) «*The decision is reportedly not final and officials are currently preoccupied with battling another winter Covid surge*» (Daily Mail); 3) «*As of the week ending 6 November, 1,356,693 people had received a flu vaccination and 1,369,785 had received a Covid booster. It comes as the government has made a fresh call for people over the age of 50 to come forward for winter vaccination*» (BBC News).

Як бачимо з наведених прикладів, концептуальна ознака «сезонність захворювання» експлікована за допомогою лексичних одиниць *autumn disease*, *winter Covid surge*, *winter vaccination*. В даних прикладах виділяємо також іменники *boosters*, *vaccination*, які актуалізують ознаку «превентивні заходи для боротьби з пандемією». В другому прикладі виокремлюємо дієслово *to battle*, яке використовується на позначення боротьби з пандемією, з ростом випадків зараження.

До основних засобів вербалізації концептуальної ознаки «способи передачі» належать: *transmission* (51), *airborne* (9), *rebies* (6), *bug* (5), *rallies* (4), *snake* (4), *zoonotic* (3), *aerial* (2), *krait* (2), *rodents* (1), *bat to humans* (1), *bat-borne* (1), *bats to people* (1), *from person to person* (1), *close contacts* (8):

1) «*Cases that involve travellers who have been infected in a foreign country and have then returned to their home country, or who have been infected by that traveller, known as the “index case”, do not count towards declaring a pandemic. There needs to be a second wave of infection from person to person throughout the community*» (The Guardian); 2) «*That’s been highlighted by Cambridge and Imperial College London researchers who have shown airborne diseases, such as Covid, spread along the whole length of a train carriage*» (Daily Mirror); 3) «*The importance of every person in every contact situation wearing a proper mask cannot be*

overemphasised. After total isolation, it is the most important means of preventing transmission of aerial infection» (The Guardian); 4) «*Ebola-infected bats first passed the virus to African apes – probably via droppings – and then to humans after hunters ate the apes as bushmeat. Our two most recent coronavirus pandemics were also the result of host animals becoming the stepping stones from bats to people*» (Daily Mail).

На основі даних дискурсивних фрагментів виокремлюємо наступні способи передачі хвороби – контактний, від людини до людини, повітряний, крапельний та передача від тваринного світу (щурів, кажанів, мавп). Пандемія, викликана коронавірусною інфекцією, характеризується повітряним способом передачі, оскільки коронавірус відноситься до респіраторних захворювань, основним способом передачі яких є повітряний.

Концептуальна ознака «способи діагностики» репрезентована в мас-медійному дискурсі наступними лексичними одиницями: *testing* (116), *PCR test* (15), *flow test* (14), *antibody test* (10), *screening* (8), *Rapid tests* (2), *RTC* (1), *ultrasound scans* (1), *antigen tests* (1), *MRI scan* (1), *X-Ray* (1).

Наведемо фрагменти з мас-медійного дискурсу: 1) «*A spokesperson for Matt Hancock said: “What this case shows is a large number of people working incredibly hard to expand testing to save lives in unprecedented circumstances. Nothing more, nothing less*» (Daily Mirror); 2) «*Two jabs for Barbados, the second at least 14 days before arrival. OR rapid flow test one day before arrival. OR PCR test within three days before arrival. Unvaccinated visitors may be asked to wear an electronic tracking bracelet*» (Daily Mirror); 3) «*Strickland was tested weekly for coronavirus. She never tested positive. When her volunteer stint ended, she also took an antibody test that showed no evidence of a prior infection*» (The Guardian); 4) «*South Africa was widely praised for its early response to the pandemic, which included a strict lockdown and a major programme of community screening to find outbreaks of the virus*» (The Guardian).

В першому дискурсивному фрагменті лексема *testing* сполучована з дієсловом *to expand*, в значенні «збільшити» тестування населення задля збереження більшості життів людей. В другому та четвертому дискурсивному фрагментах лексеми *PCR test*, *flow test*, *screening* вживаються на позначення способів дослідження хвороби та превентивних заходів з його розповсюдження. Крім цього зміст даної концептуальної ознаки експліковано в дискурсивних фрагментах за допомогою дієслівних словосполучень: *to be tested*, *to take*

an antibody test. Лексичні одиниці *lockdown, jabs, to wear an electronic tracking bracelet* номінують «превентивні заходи з боротьби з пандемією», це передусім, введення карантинних обмежень та наявність двох доз вакцини.

Ознака «*порушення функцій життєдіяльності*» представлена наступними словосполученнями: *mental deterioration (1), mood disorders (1), tinnitus and severe hearing loss (1), sleep disturbances (1), memory and attention span (1), muscle drops (1), migraine (1), psychotic disorders (1), memory loss (1), personality defect (1)*:

- 1) «*“It” being the subtle, but frustrating, mental deterioration many of us have incurred over the course of the pandemic*» (The Guardian);
- 2) «*Prolonged exposure to cortisol, the body’s primary stress hormone, increases the risk of heart disease, sleep disruptions and even mood disorders like anxiety and depression*» (The Guardian);
- 3) «*He contracted long Covid earlier this year – he now has tinnitus and severe hearing loss – but is back in the classroom, teaching Macbeth to teenagers and doing his best to get through each day*» (The Guardian);
- 4) «*Chronically bad sleep is more than just a nuisance. It weakens the immune system, reduces memory and attention span, and increases the likelihood of chronic conditions such as depression, type 2 diabetes and heart disease*» (The Independent).

В наведених прикладах концептуальна ознака «зменшення, порушення функцій життєдіяльності» об’єктивується за допомогою лексичних одиниць на позначення порушень психологічного та емоційного стану людини, а також побічних

ефектів, викликаних коронавірусною інфекцією – порушення сну, погіршення настрою, зменшення концентрації уваги.

Висновки. Отже, у ході аналізу засобів вербалізації понятійного складника концепту «*pandemic*» в мас-медійному дискурсі були виокремлені основні лексичні одиниці, що наповнюють зміст концептуальних ознак досліджуваного феномену пандемії, а також виокремлені додаткові концептуальні ознаки, які не представлені в лексикографічних джерелах – «превентивні заходи з боротьби з пандемією» та «причини виникнення пандемії». Проаналізувавши кількісні дані лексичного наповнення понятійних ознак концепту «*pandemic*» ми встановили, що в англomовному мас-медійному дискурсі превалюють іменники на позначення назви хвороби, що викликала пандемію, ступені важкості, способів її передачі та діагностики. Дієлова найчастіше використовуються для номінації шляхів передачі хвороби, раптовості її виникнення та розповсюдження. Прикметники вказують на широту розповсюдження пандемії, її летальність та патогенний характер. Ширша, у порівнянні з лексикографічними джерелами, лексична реалізація понятійних ознак концепту «*pandemic*» в мас-медійному дискурсі обумовлена, передусім, специфікою зазначеного дискурсу, його спрямованістю на відображення актуальної соціальної дійсності, інтерпретація якої реалізується за допомогою різноманіття відповідних мовних засобів.

Перспективу подальшого дослідження вбачаємо у вивченні образно-ціннісної складової концепту «*pandemic*» в мас-медійному дискурсі.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бошков А.В., Демчук А.І. Лексикографічна інтерпретація концепту “*pandemic*” у сучасній англійській мові. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія : Філологія*. 2021. Вип. № 51 том 1. Одеса. С. 18–22.
2. Вербицька А. Е. Концепт DISTRESS / ДИСТРЕС в англomовному медіадискурсі : когнітивно-комунікативний аспект : дис. ... канд. філол. наук : 10.02.04. Луцьк, 2018. 277 с.
3. Красницька К., Степанюк Н., Долусова Н. Глобальне явище CORONAVIRUS як новий концепт в англomовній лінгвокогнітивній картині світу. *Актуальні питання гуманітарних наук*. Дрогобич : ВД «Гельветика», 2020. Вип. 32. Т. 1. С. 148–153.
4. Маланюк М.С. Медичні терміни як засоби актуалізації концепту COVID-19 в англomовному епідеміологічному дискурсі. *Науковий журнал Львівського державного університету безпеки життєдіяльності «Львівський філологічний часопис»*. 2021. № 9, С. 136–143.
5. Омельчук Ю. О. Лексико-семантична специфіка вербалізації концепту LIE в медіадискурсі (на матеріалі англomовних псевдоновин). *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія : Філологія*. 2017. Вип. 28. С. 129–132.
6. Савватєєва, В. Д. Вербалізація концепту DEADLY VIRUS у медіа-дискурсі. *Молодий вчений*. 2015. № 11 (26), Ч. 1. С. 115–120.
7. Саранюк Є. В. Концепт GLAMOUR у сучасному англomовному мас-медійному дискурсі: дис. ... на здобуття наукового ступеня канд. філол. наук за спеціальністю 10.02.04 – германські мови. Київ, 2017. 235 с.
8. Серебрянська І. М. Концепт освіта в дискурсивних вимірах: дис. ... на здобуття наукового ступеня д. філол. наук за спеціальністю 10.02.01 – українська мова. Київ, 2019. 525 с.
9. BBC News. веб-сайт. URL: bbc.co.uk (дата звернення: 10.08.2023)
10. Daily Mail. веб-сайт. URL: dailymail.co.uk (дата звернення: 01.08.2023)

11. Daily Mirror. веб-сайт. URL: mirror.co.uk (дата звернення: 01.08.2023)
12. The Guardian. веб-сайт. URL: theguardian.com (дата звернення: 11.08.2023)
13. The Independent. веб-сайт. URL: independent.co.uk (дата звернення: 11.08.2023)
14. The Times. веб-сайт. URL: thetimes.co.uk (дата звернення: 11.08.2023)
15. The Washington Post. веб-сайт. URL: washingtonpost.com (дата звернення: 11.08.2023)

REFERENCES

1. Boshkov A., Demchuk A. Leksykohrafichna interpretatsiia kontseptu "pandemic" u suchasni anhliskii movi. [Lexicographical interpretation of the concept «pandemic» in the modern English language]. *Naukovyi visnyk Mizhnarodnoho humanitarnoho universytetu. Serii : Filolohiia*. 2021. Vyp. № 51 tom 1. Odesa. S. 18–22. [in Ukrainian].
2. Verbytska A. E. Kontsept DISTRESS / DYSTRES v anhlomovnomu mediadyskursi [The Concept DISTRESS in English Media Discourse: Cognitive and Communicative Aspects] : kohnityvno-komunikatyvnyi aspekt : dys. ... kand. filol. nauk : 10.02.04. Lutsk, 2018. 277 s. [in Ukrainian].
3. Krasnytska K., Stepaniuk N., Dolusova N. Hlobalne yavyshe CORONAVIRUS yak novyi kontsept v anhlomovni linhvokohnityvni kartyni svitu [Global phenomenon coronavirus as a new concept in the English-speaking linguo-cognitive picture of the world]. *Aktualni pytannia humanitarnykh nauk*. Drohobych : VD «Helvetyka», 2020. Vyp. 32. T. 1. S. 148–153. [in Ukrainian].
4. Malaniuk M.S. Medychni terminy yak zasoby aktualizatsii kontseptu COVID-19 v anhlomovnomu epidemiolohichnomu dyskursi [Medical terms as means of concept Covid-19 actualization in English epidemiological discourse]. *Naukovyi zhurnal Lvivskoho derzhavnogo universytetu bezpeky zhyttiediialnosti «Lvivskiy filolohichnyi chasopys»*. 2021. № 9, S. 136–143. [in Ukrainian].
5. Omelchuk Yu. O. Leksyko-semantychna spetsyfika verbalizatsii kontseptu LIE v mediadyskursi (na materialii anhlomovnykh psevdonovyn) [Lexical and semantic specificity of the concept LIE verbalization in media discourse (case study of English pseudo news)]. *Naukovyi visnyk Mizhnarodnoho humanitarnoho universytetu. Serii : Filolohiia*. 2017. Vyp. 28. S. 129–132. [in Ukrainian].
6. Savvatieieva, V. D. Verbalizatsiia kontseptu DEADLY VIRUS u media-dyskursi [The lexicalization of concept DEADLY VIRUS in media-discourse]. *Molodyi vchenyi*. 2015. № 11 (26), Ch.1. S. 115–120. [in Ukrainian].
7. Saraniuk Ye. V. Kontsept GLAMOUR u suchasnomu anhlomovnomu mas-mediinomu dyskursi [GLAMOUR concept in modern English mass media discourse]: dys. ... na zdobuttia naukovoho stupenia kand. filol. nauk za spetsialnistiu 10.02.04 – hermanski movy. Kyiv, 2017. 235 s. [in Ukrainian].
8. Serebrianska I. M. Kontsept osvita v dyskursyvykh vymirakh [The concept education in discourse measurements]: dys. ... na zdobuttia naukovoho stupenia d. filol. nauk za spetsialnistiu 10.02.01 – ukrainska mova. Kyiv, 2019. 525 s. [in Ukrainian].
9. BBC News. веб-сайт. URL: bbc.co.uk (дата звернення: 10.08.2023).
10. Daily Mail. веб-сайт. URL: dailymail.co.uk (дата звернення: 01.08.2023).
11. Daily Mirror. веб-сайт. URL: mirror.co.uk (дата звернення: 01.08.2023).
12. The Guardian. веб-сайт. URL: theguardian.com (дата звернення: 11.08.2023).
13. The Independent. веб-сайт. URL: independent.co.uk (дата звернення: 11.08.2023).
14. The Times. веб-сайт. URL: thetimes.co.uk (дата звернення: 11.08.2023).
15. The Washington Post. веб-сайт. URL: washingtonpost.com (дата звернення: 11.08.2023).